

از خیزش تمدنی

ی و پیش نیاز ظهور

توسل شیعیان در زیارتگاه‌ها، آیا دیگر مجالی هست که نخبگان و عموم اهل تسنن و شیعه عامل تشدید اختلاف و هججه به یکدیگر شوند؟ وحدت اسلامی راهبردی است برای هر دو سویه آن که سابق بر این، ندای آن هم از الازهر برخاسته و هم از حوزه علمیه قم و رهبران جمهوری اسلامی نیز از پرچمداران آن در جهان اسلام هستند و روز به روز اهمیت آن جلوه‌ای تازه می‌یابد.

نفای و فرمانقه‌ای جهان اسلام را فرا می‌تا سیاست‌های جبهه استکبار از رابطی تروریست داعش و ... در جای جای ساجد جامع رحم می‌کنند و نه به دعای

و ... منظور این است که نه تنها خواجه علیه اهل سنت وارد نمی‌شود، بلکه از آنها دفاع می‌کند. نمونه‌اش این‌که شمار زیادی از افرادی که هلاک‌زدانی‌شان کرده بود را آزاد می‌کند، بعضی از شخصیت‌های مهم به وساطت خواجه یا به وساطت ابن علفمی، وزیر شیعه‌مذهب نجات پیدا می‌کنند. از جمله آنها ابی‌الحدید، صاحب شرح نهج‌البلاغه است. که ابن علفمی می‌گوید من را به جای آنها یکشید که در واقع آزادشان می‌کنند.

همین طور باز در مقاطع بعدی هم ما این را می‌بینیم.

جنبه‌های تاریخی وحدت در میان مسلمانان

عبدالعلی‌زاده: این رویه در مورد صفویه هم صدق می‌کند؟
این‌که می‌گویند شاه‌اسماعیل با سنی‌کشی قدرتش را به‌دست آورد یا حفظ کرده به دلایل مختلف قابل پذیرش نیست، ممکن است یک سختگیری‌هایی آن اوایل بوده باشد. اولاً کتاب‌هایی که اینها را مطرح می‌کنند، کتاب‌های بدون مولف هستند؛ مانند عالم‌آرای شاه‌اسماعیل، جهانگشای خاقان، اینها اصلاً نویسنده‌شان معلوم نیست چه کسی است و بیشتر حالت حماسی و اسطوره‌ای دارند تاریخی. ثانیاً نشان به آن نشان که بسیاری از مناطق ایران در طول دوره صفوی سنی‌مذهب بودند و الان هم سنی هستند، مثلاً

تربت جام. کارزون هم در قرن ۱۲ شیعه شد، یعنی صفوی نخواست کارزون را شیعه کند. یا در نزدیکی مرزهای ایران مانند تالش. بنابراین این سنی‌ستیزی صفوی هم می‌توانیم بگوییم یک اغراق تاریخی است که چندان قابل پذیرش نیست.

عبدالعلی‌زاده: یا می‌توانیم بگوییم یک نوع سندسازی است برای بالا بردن اختلاف و دشمنی.

محمدی نجات: آن طرف هم هست، این بزرگنمایی و از کاه، کوه ساختن در عثمانی هم وجود دارد.

عبدالعلی‌زاده: در سفرنامه ناصرخسرو هم معروف است که وارد نیشابور می‌شود، کفشش پینه می‌خواست، می‌رود پیش پینه‌دوز بازار، می‌ترسد که بلایی سرش بیاروند؛ چون آنجا همه سنی بودند. بعد ته بازار یک تلوغی می‌شود و پینه‌دوز می‌رود. وقتی برمی‌گردد، می‌بیند یک تکه‌گوشت به درفشش هست. می‌پرسد این چیست؟ می‌گوید این‌گوشت یک رافضی است، برای تبرک آوردم به مغازه.

محمدی نجات: تازه ناصرخسرو اتنی عشری نبوده، اسماعیلی بوده!

طاووسی: قدیمی‌ترین نسخه‌ای که از سفرنامه منسوب به ناصرخسرو کشف شده، مربوط به قرن یازدهم است. یعنی شخصی که در آن دوره بوده و اسماعیلی هم بوده اما ناصرخسرو نبوده.

عبدالعلی‌زاده: یک چشم اسفندیار ناآگاهی است، بدتر از آن مقاومت در برابر آگاه شدن.

طاووسی: اصلاً نمی‌خواهند بدانند، می‌ترسند آن ایمان ارتدوکس‌شان خراب شود.

عبدالعلی‌زاده: همچنان که عرض شد باید تاکید کنم پایه این نوع نگاه، تعصب است. تعصب است که دوری از آگاهی یا مقاومت در برابر آگاهی می‌زاید.

طاووسی: بله تعصب در هر دو جناح، در هر دو گروه وجود دارد. چه مخالفان و موافقان تقربیر را بگوییم، چه اهل سنت و شیعه. ولی نگاه‌های اعتدالی هم وجود دارد.

مثلاً من یک پرونده‌ای را با یکی از دوستان در مورد مرحوم شیخ محمود شلتوت قیلا کار کردم و منتشر شد. شیخ الازهر. ما عنوانش را گذاشتیم امام مذهب نماهنگ «جان به قربان محمد (ص)» به همت شهر سرود مرکز آوای انقلاب اسلامی اعتدال. این نگاه در دل الازهر وجود دارد. کما این‌که آقای بروجردی هم در قم

این نگاه را داشته‌اند.

نماهنگ

اجرای نماهنگ «جان به قربان محمد (ص)»

شهروندان بلوچی شهر سرود مرکز آوای انقلاب اسلامی در رثای پیامبر رحمت (ص) می‌خوانند. به مناسبت میلاد باسعادت پیامبر اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) همزمان با هفته «وحدت» نماهنگی با نام

«جان به قربان محمد (ص)» به عنوان اولین اثر محلی شهر سروداز دل «سیستان و بلوچستان» تهیه شده‌است. در حقیقت ارادت خالصانه مردمان بلوچ به ساحت مقدس رسول ا... (ص) شهر سرود مرکز آوای انقلاب اسلامی را برآن داشت تا از ظرفیت جغرافیایی و توانمندی‌های سرودی «سیستان و بلوچستان» استفاده کندو نماهنگی بارنگ و بوی «بلوچی» در قالب سرودتولیدکند. نماهنگ «جان به قربان محمد (ص)» به همت شهر سرود مرکز آوای انقلاب اسلامی با اجرای گروه‌های سرودی: «بی‌قراران فرج» به سرپرستی محمد میرشکار و «صبح ظهور» به سرپرستی حمیدرضا صیادی از سیستان و بلوچستان باکلام عبدالرحمان حواشی، موسیقی شروین معینی، کارگردانی وحید امینی و تهیه‌کنندگی محمدجواد آشتیانی دررسانای درک چاپهار سیستان و بلوچستان تولید شده‌است.

حسن (ع) وحسین (ع) همواره ثابت است. سلاطین عثمانی بین حب اهل بیت و حب خلفا جمع کردند. بعد مثلاً همین شیعیان لبنان، اینها در طول دوره عثمانی حیات‌شان را ادامه دادند.

محمدی نجات: شهید ثانی هم دوره محقق‌کرکی و ویدر شیخ‌بهایی است. نسبت‌فامیلی داشته با آنها. اینها انتخاب می‌کنند که بیایند ایران و در تشکیل دولت صفوی نقش داشته باشند. شهید ثانی می‌گوید، من مشریم فرق می‌کند، خیلی هم به او اصرار می‌کنند که به ما ملحق شو اما می‌گوید من دوست دارم همین جا، در همین منطقه، بین مذاهب اسلامی باشم و آنها را درک بکنم. ۲۷ تا استاد سنی‌مذهب برای شهید ثانی در تاریخ ذکر شده‌است؛ با اسم و مشخصات. تمام مذاهب اسلامی را مورد بررسی قرار داده بود. بعد نکته‌ای که وجود دارد این است که ما در فقه با مذاهب مختلف اهل سنت اختلاف داریم. آیا در قرانت قرآن و هیئت و نجوم هم اختلاف داریم؟! اینها علوم اسلامی است.

طاووسی: اصلاً در فقه، خود شیعیان

هم با هم اختلاف دارند. فقه‌داشتن این است. مذاهب اهل سنت هم با هم اختلاف دارند. خود یک مذهب هم داخلش اختلاف وجود دارد.

محمدی نجات: این یک چیز طبیعی است. اما آن جریان غالب در ایران که من اسمش را می‌گذارم دستگاه فرهنگ‌سازی نظام، آن قدر خلل دارد که فکر می‌کنم الان وقتش است که به آن بپردازیم.

عبدالعلی‌زاده: خیلی بحث خوبی است، الان که ما فقط محورها و سرفصل‌ها را گفتیم. اگر نبیین بشود، بخشی از پایه‌های اختلاف کلا منتفی می‌شود. البته حرف‌های خیلی سختی زدیم. این‌که عثمانی و حکومت‌های سنی مسلک نسبت به علویان و نسبت به ایرانیان و نسبت به آنچه که رافضی می‌شارند، به لحاظ حاکمیتی مهربان بودند یا در مقاطعی قتل عام کردند! این چیزهایی است که ما دائم بر علیه آنها خوانده‌ایم. حالا می‌توانیم عوارض و مشکلات رفتاری در ساختار رسمی را بررسی کنیم.

محمدی نجات: اقتضای تبیین این است. این موضوع ضرورت و ظرفیت ده‌ها تز دکترا را دارد. برای ورود به آسیب‌شناسی می‌خواهم خاطره‌ای تعریف کنم. در دوره‌های قبلی مدیریت صداوسیما به یکی از مدیران رده بالا، از آدم‌های تصمیم‌ساز سیستم، گفتم راجع به عثمانی این نگاه انتقادی وجود دارد که بدفهمیده می‌شود. این مرز

وجود دارد که بگوییم ما محب اهل بیت هستیم و آنها محب عثمانی و صفوی هم بیشتر سیاسی بوده تا مذهبی. تا وسط آناتولی، حامیان خاقانه اردبیل حضور داشتند؛ یعنی قزلباشان، ذوالقدرها، افشارها، قاجار، آتاتولی‌ها، استاجل‌وها و قبایل ترجمانی که در آناتولی شرقی می‌زیستند اینها حامی طریقت صفویه بودند، اصلاً اینجا صفویه را به قدرتش رساندند. فاروق سومر یک کتاب دارد به اسم نقش ترکان آناتولی در شکل‌گیری دولت صفوی. آناتلیا در جنوب‌غرب ترکیه فعلی است. حتی آنجا هم قبایل حامی صفویه وجود داشتند. بنابراین سلطان سلیم در چالدران به دنبال این بود که تسلط شاه‌اسماعیل بر دیاربکر و آناتولی شرقی یا از بین‌برود یا از آنها زهر چشم‌گرفته‌شود که شما باید حاکمیت عثمانی را ببزیرید اما این‌طور نیست که کمر همت بسته باشد که تشیع را در محدوده حکومتش ریشه‌کن کند.

محمدی نجات: می‌گویند بزرگ‌ترین کمین بازسازی عتبات در زمان سلطان سلیم اتفاق افتاده. یعنی از عتبات بگیرسد تر تا مسجدالنبی و مسجدالحرام را دربر می‌گیرد.

عبدالعلی‌زاده: اینها سیاست‌های جامعه دینی بوده است یا تاکتیک‌های اقتصادی و سیاسی؟
طاووسی: سلاطین عثمانی همیشه به اهل بیت علاقه داشته‌اند؛ شاهدش هم این است که شما در هر مسجدی بروی -آقای محمدی نجات بهتر می‌داند. ایشان همه ترکیه را دیده و من فقط استانبول را دیدم- داخل مسجد حتی نام حسن و حسین هست. یعنی اسم‌های ثابت ا...، محمد، چهار خلیفه، حسن، حسین، بقیه اسم‌ها مانند عشره مبشره ممکن است جایی باشد و ممکن است نباشد. ممکن است ۱۲ امام جایی باشد و جایی نباشد اما نام مبارک

جلسه‌ای تادرمورد کشورهای آسیای میانه، راهبرددبیم، پیشنهاد کردم که جمهوری اسلامی یک شبکه فارسی‌زبان تاسیس کند برای اهل سنت تاجیکستان، ترکمنستان، ازبکستان. بعد گفتم در آن چه چیزی پخش کنند؟ مثلاً بیانات مرحوم آیتا... ناصری را در تاجیکستان بیانات او را نگاه می‌کنند، ایشان اخلاقیات می‌گفتند، اینها را آقای اردوش، رابیزن ایران در تاجیکستان که مشاهده میدانی داشته، گفته‌است. گفتیم اینها را در این شبکه پخش کنید، چیزهایی که مطابق اعتقاد ماست اما مقبول اهل سنت هم هست. بعد چند تا از برنامه‌های خودشان را هم بگذارید، مثلاً نگاه‌های صوفیانه به اهل بیت و اینها. فکر می‌کنید چه چیزی گفتند؟ گفتند: «یول امام زمان بیت‌الحمال ملت شیعه را بدسیم برای شبکه‌ای که در آن مقدسات اهل سنت تبلیغ می‌شود!» گفتم اگر شما نکنید، وهابیت می‌آید همین کار را می‌کند. یعنی ما گفتیم وهابیت و داعش و طالبان می‌آیند و این کار را می‌کنند اما فرقی برای‌شان نکرد!

تعصبات دینی منافقانه

عبدالعلی‌زاده: این همان نگاه تعصبی است. گاهی هم در پوشش تعصبات دینی تصمیم‌سازی‌های ضددینی، منافقانه و مطلوب جریان استعماری می‌کنند. خطرات نگاه تعصبی در همین روایت‌ها به‌دست می‌آید. در سطح کلان زیانا ممکن است بگویند ما حامی وحدت هستیم اما وقتی که باید امضا کند و تصمیم بگیرد، خلاف این جریان حرکت می‌کند!

محمدی نجات: به قول آقای طاووسی ۴۰ سال است که از تاسیس هفته وحدت می‌گذرد؛ در ادوار مدیریتی صداوسیما، در هفته وحدت، به غیر از این‌که چند تا دف‌نواز از سنجندج بیاوریم چه کار دیگری برای تقربیر انجام شده‌است؟ نمی‌گویم چرا پنج تا سریال «الف و بزه» ساخته نشده؟ حتی دو تا سریال آیاترمانی یا دوتا مستند معمولی هم ساخته نشده‌است، بزنامه گفت‌وگو تلویزیونی موثر و مستمر هم تولید نشده‌است، که مثلاً دانا و حکیم بپایند، با هم بحث کنند. اصلاً بین مذاهب اسلامی، بین نمایندگان یا علمای مذاهب اسلامی بحث بشود. هیچ اتفاقی نیفتاده‌است. هیچ‌کس کاری نمی‌کند. هیچ‌کس درک نمی‌کند این آینده تمدنی ماست. به قول حضرت امام که اول بحث عرض کردم، این زمینه‌ساز ظهور است. این عین صحبت حضرت امام است. صحیفه نور جلد ۱۸ صفحه ۲۶۹. حضرت امام می‌فرماید: «ما تکلیف داریم آقا، این‌طور نیست که حالا ما منتظر ظهور امام زمان عجل...! فرجه هستیم، پس دیگر بنشینیم در خانه‌هامان. تسبیح را به دست بگیریم و بگوییم «عجل علی فرجه»، «عجل» یا کار شما باید عجل بشود. شما باید زمینه را فراهم کنید برای آمدن حضرت، و فراهم کردن این است که مسلمان‌ها را با هم مجتمع کنید. همه با هم بشوید، ان‌شالله... ظهور هم حل می‌شود.»

عبدالعلی‌زاده: یک طلعنه سنگینی هم به حجتیه دارد.

محمدی نجات: من می‌گویم حجتیه به قول ایشان خارج از این دایره است. تکلیف حجتیه و تفکرش مشخص است. می‌دانیم که چنین نظری دارد و آن را رد می‌کنی. اما الان با یک جریان‌ی در بدنه معتقد به انقلاب مواجه هستیم، که حکومت اسلامی ما ریشه، پایه و پشتوانه‌اش است. برای این بدنه هیچ عملیات فکری و رسانه‌ای انجام نشده‌است، حتی برایشان مفهوم نیست الان شرایط عوض شده‌است. به خاطر ضرورت حکومت اسلامی است. این از روی ضعف نیست. این به خاطر این نیست که ما بگوییم ما موضع تقیه هستیم این کار را نکنید. این از موضع قدرت حکومت اسلامی است. ما به این وحدت نیاز داریم برای کارها و اندیشه‌های بزرگ‌تر. این را هیچ‌کس جا نمی‌اندازد.

محمدی نجات: ببینید یک نکته‌ای وجود دارد. فکر می‌کنم این تحت تاثیر رسانه‌های به تعبیر من نارسایان بزرگ ماست. یعنی آن رسانه‌هایی که جریان اصلی را تشکیل می‌دهند و نقش اصلی را در ساختن ذهنیت افکار عمومی دارند که همه چیز را صفر و صدی می‌کنند. یعنی یک آدم یا خوب است یا بد است. هیچ

فرهنگ

CULTURE

یکشنبه ۹ مهر ۱۴۰۲ ۶۵۹۵ شماره

آدمی نیست که خوبی‌ها و بدی‌هایش را بشود سنجید و سبک سنگین کرد و فرق گذاشت بین آن. یک اندیشه یا خوب است یا کلاملخط و بد است، هیچ چیز خوبی در آن نیست. به جای این‌که مایک نگاه طیفی داشته باشیم که از سفید شروع می‌شود و پیواش پیواش رنگ می‌گیرد، خاکستری می‌شود خاکستری پررنگ می‌شود درصدا ن می‌رود بالا تا می‌رسد به مشکی مطلق. نگاه مسلط یا سفید است یا سیاه. این وسط هیچ طیفی وجود ندارد. این یک نقص کلی سیستم فرهنگ‌سازی نظام ماست که در این موضوع خیلی نمایان است. از یک طرف ناتوان است، از طرف دیگر سوء عملکرد دارد. از یک طرف حتی عملکرد معکوس دارد. مثلاً فرض کنید راجع به قضیه فلسطین، آن قدر در این ۴۵ سال شعاری ونخ‌نما بر خورد شده، دیگر دافعه به وجود آورده‌است. این یک جایی باید حل بشود. یکی باید یک فکری کند. یک دعای باید بپایند این را باز کنند. در این موضوع هم همین است. این‌که ضرورت راهبردی وحدت درک و فهمیده نمی‌شود، برای این است که سیستم فرهنگ‌سازی مملکت ایراد دارد. سیستم فرهنگ‌سازی که می‌گویم یعنی همه چیز: وزارت ارشاد، تلویزیون و همه نهاد‌های حاکمیتی فرهنگی.

برای تماشا فیلم نگاه نتانیاو به جایگاه منطقه‌ای ایران اسکن کنید

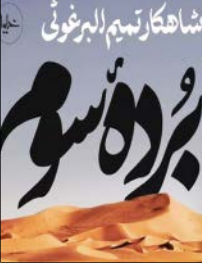
قاب

انتشار کتاب داستانی کودکان از عملیات کربلای ۴

«بچه سرگذر»: اولین اثر متقن و داستانی از عملیات کربلای ۴ و شهدای غواص با محوریت شهید علی چیت سازیان روانه بازار شد. کتاب از کودکی کریم در محله سرگذر همدان شروع می‌شود. سال‌های قبل از انقلاب را به تصویر می‌کشد و آشنایی و آغاز رفاقت کریم با علی چیت سازیان که بعدها یکی از اعجوبه‌های دفاع مقدس می‌شود، از شیرین‌ترین بخش‌های کتاب است. انقلاب می‌شود و حال و هوای پر جنب و جوش سال ۵۷ و دهه ۶۰ و شروع جنگ و شرکت در جبهه، بخش‌های متنوعی از این اثر است. این دو رفیق بعدها به گردان غواص‌ها می‌پیوندند و ماجراهای جذاب و درس‌آموزی را تجربه می‌کنند.

«برده سوم» منتشر شد

در آستانه میلاد با سعادت رسول اکرم (ص) کتاب «برده سوم» شاهکار تیمیم البرغوثی حاوی متن و ترجمه قصیده این شاعر معاصر عرب در مدح پیامبر اکرم (ص) چاپ و منتشر شد. تیمیم البرغوثی، شاعر جوان و پراوازه معاصر مصری محبوب‌ترین و مهم‌ترین چهره ادبی نسل جوان در کشورهای عربی به شمار می‌آید که با مواضع ضد صهیونیستی و مدافع مقاومت شناخته می‌شود. مدیحه او برای پیامبر اسلام (ص) در معارضه و نظیره سربایی یابرده معروف بوصیری سروده شده‌است. بوصیری، شاعر بزرگ قرن هفتم مدیحه‌ای برای پیامبر سرود که به «برده» شهرت یافت و در طول قرن‌های گذشته شاعران بسیاری به استقبال آن رفته یا آن را تخمیس کرده‌اند. در میان برده‌های سروده شده طی قرن‌های اخیر، مدیحه‌ای که احمد شوقی، شاعر بزرگ قرن گذشته مصر سرود بیشترین شهرت را دارد و به عنوان برده دوم شناخته می‌شود. اکنون تیمیم البرغوثی به میدان رقابت با آن دو شاعر بزرگ آمده و سومین برده را با ویژگی‌های قابل توجه در ۲۰۰ بیت سروده‌است. محمد رضا زائری این قصیده را ترجمه و معرفی کرده‌است. انتشارات خیمه کتاب «برده سوم» را در ۸۸ صفحه و قیمت ۷۰ هزار تومان منتشر کرده‌است.

منتشر شد

بچه سرگذر

خاطرات شیرین کریم مطهروی

به کوشش: حسن کریمی سال انتشار: ۱۴۰۲ قطع: رقتی